

Boganmeldelser

Anmeldere i dette nummer: Docent *Ejler Alkjær*, Handelshøjskolen; underdirektør, cand. merc. *Jacob Ingvarsen*; undervisningsassistent ved Handelshøjskolen, dommerfuldmægtig *Ole Lando*; assistent ved Regnskabslaboratoriet ved Handelshøjskolen, cand. oecon. *Knud Rasmussen*.

Distributionsekonomiska problem - en inventering. Studieförbundet Näringsliv och Samhälle. P. A. Norstedt & Söners Förlag i distribution. Sth. 1953. 162 sider. Sv. kr. 9,50.

Der er vel ikke et erhvervsområde, hvor gammel tradition så hurtigt bør brydes ned som indenfor varefordelingen — og heldigvis er der i årene efter krigen kommet fart i denne nedbrydningsproces. Sverige har i meget af dette været førende i Europa i efterkrigsårene, dels takket være det forspring, som landet grundet på sin stilling fik allerede i krigsårene, dels takket være den friske måde, hvorpå dette lands erhvervsfolk tager på nye ting. Både når man ser på privathandelen og kooperationen har der i de seneste år været meget at hente i Sverige på distributionsområdet.

Med udgangspunkt i det behov, der foreligger for i særlig grad at se distributionsproblemet som en helhed — altså at betragte det strukturelt — har Studieförbundet Näringsliv och Samhälle (SNS) i 1952 foranlediget afholdt en konference i Persborg med repræsentanter for industri, engros-handel og detailhandel i Sverige og med repræsentanter for såvel privathandel som kooperation. Efter konferencen og med udgangspunkt i de der stedfundne diskussioner er ovennævnte publikation blevet til gennem et samarbejde mellem personalet ved Företagsekonomiska Forskningsinstitutet ved Handelshøjskolen i Stockholm under ledelse af instituttets leder, professor Folke Kristensson.

Det er først og fremmest en oversigt over de væsentlige distributionsøkonomiske problemer, en probleminventering, der skal hjælpe læseren til systematik. Den beskriver distributionen som næringsgren i Sverige, udviklingslinierne i denne og giver nogle praktiske eksempler fra udviklingen i en omtale af konsumentkooperationen, de frivillige kæder og andre stordriftsformer i detailhandelen, i det stærkt udviklede selvbetjeningssystem og tendensen til indkøbskoncentration.

I et følgende kapitel gives en oversigt over problemer i forbindelse med en egentlig strukturrationalisering indenfor detailhandelen, derefter gennemgås problemer i forbindelse med prisfastsættelsen, i særlig grad spørgsmålet prisdifferentiering og bruttoprissystemet, og virkninger af offentlig og privat indgriben i varefordelingen. Bogen fortsætter med en behandling af arbejdskraft- og kapitalproblemet indenfor varefordelingssystemet, i særlig grad det eksterne transportsystems forhold og slutter med et afsnit vedrørende konsumenternes forhold til varefordelingen.

Alt dette på 162 sider. At gå i enkeltheder med så mange forhold og problemer i en anmeldelse er ikke gørligt og vil få tilfældighedens præg. Man har ønsket en oversigt, og konferencen i Persborg synes mere at have været

Boganmeldelser

Anmeldere i dette nummer: Docent *Ejler Alkjær*, Handelshøjskolen; underdirektør, cand. merc. *Jacob Ingvarsen*; undervisningsassistent ved Handelshøjskolen, dommerfuldmægtig *Ole Lando*; assistent ved Regnskabslaboratoriet ved Handelshøjskolen, cand. oec. *Knud Rasmussen*.

Distributionsekonomiska problem - en inventering. Studieförbundet Näringsliv och Samhälle. P. A. Norstedt & Söners Förlag i distribution. Sth. 1953. 162 sider. Sv. kr. 9,50.

Der er vel ikke et erhvervsområde, hvor gammel tradition så hurtigt bør brydes ned som indenfor varefordelingen — og heldigvis er der i årene efter krigen kommet fart i denne nedbrydningsproces. Sverige har i meget af dette været førende i Europa i efterkrigsårene, dels takket være det forspring, som landet grundet på sin stilling fik allerede i krigsårene, dels takket være den friske måde, hvorpå dette lands erhvervsfolk tager på nye ting. Både når man ser på privathandelen og kooperationen har der i de seneste år været meget at hente i Sverige på distributionsområdet.

Med udgangspunkt i det behov, der foreligger for i særlig grad at se distributionsproblemet som en helhed — altså at betragte det strukturelt — har Studieförbundet Näringsliv och Samhälle (SNS) i 1952 foranlediget afholdt en konference i Persborg med repræsentanter for industri, engros-handel og detailhandel i Sverige og med repræsentanter for såvel privathandel som kooperation. Efter konferencen og med udgangspunkt i de der stedfundne diskussioner er ovennævnte publikation blevet til gennem et samarbejde mellem personalet ved Företagsekonomiska Forskningsinstitutet ved Handelshøjskolen i Stockholm under ledelse af instituttets leder, professor Folke Kristensson.

Det er først og fremmest en oversigt over de væsentlige distributionsøkonomiske problemer, en probleminventering, der skal hjælpe læseren til systematik. Den beskriver distributionen som næringsgren i Sverige, udviklingslinierne i denne og giver nogle praktiske eksempler fra udviklingen i en omtale af konsumentkooperationen, de frivillige kæder og andre stordriftsformer i detailhandelen, i det stærkt udviklede selvbetjeningssystem og tendensen til indkøbskoncentration.

I et følgende kapitel gives en oversigt over problemer i forbindelse med en egentlig strukturrationalisering indenfor detailhandelen, derefter gennemgås problemer i forbindelse med prisfastsættelsen, i særlig grad spørgsmålet prisdifferentiering og bruttoprissystemet, og virkninger af offentlig og privat indgriben i varefordelingen. Bogen fortsætter med en behandling af arbejdskraft- og kapitalproblemet indenfor varefordelingssystemet, i særlig grad det eksterne transportsystems forhold og slutter med et afsnit vedrørende konsumenternes forhold til varefordelingen.

Alt dette på 162 sider. At gå i enkeltheder med så mange forhold og problemer i en anmeldelse er ikke gørligt og vil få tilfældighedens præg. Man har ønsket en oversigt, og konferencen i Persborg synes mere at have været

anledningen end egentlig, hvad de svenske praktikere indenfor distributionsarbejdet må formodes at have diskuteret. Oversigten bærer præg af at have flere forfattere, og den røde tråd, som man forventer i indledningen, synes efterhånden, som man kommer frem, at fortone sig noget. Afsnittene er ikke tilstrækkeligt sammenarbejdede, og oversigten ville have vundet ved, at man havde stillet de forskellige problemer i strukturrationaliseringen o. s. v. i relation til de former for mere traditionsfri varefordeling, der gør forsøg på at udvikle en sådan. Det havde heller ikke gjort behandlingen indenfor de 162 sider af flere af de overvældende mange forhold helt så summarisk som tilfældet er.

Men søger man overvindelse for sin irritation over disse ting, giver bogen på flere områder gode enkeltheder om svenske forhold i dag på distributionsområdet og lægger op til en oversigt — men også kun en oversigt — over de mange forhold, der både fra praktikers og teoretikers side må iagttages ved arbejdet med hele dette betydningsfulde erhvervsområde og dets rationalisering — den pointerer klart, at det afgørende netop er en strukturrationalisering og hvorfor, og dermed også vejen frem i denne.

Jacob Ingvartsen.

William G. Cochran: Sampling Techniques. John Wiley & Sons, Inc., New York. 1953. 330 sider. \$ 6,50.

Det er en *generel* oversigt over samplingsproblemerne og -teknikken, denne bog giver. Men *sampling* er jo også et *generelt* problem, som melder sig inden for enhver videnskab, enhver gren af det praktiske liv, ja, inden for i virkeligheden hele tilværelsen. Professor Cochrans indledende filosofiske betragtninger herover er dermed meget velanbragte. Han nævner bl. a., at en persons mening om et firma eller en institution, som måske udfører tusinder af f. eks. kundeekspeditioner om dagen, ofte vil være baseret på nogle få kontakter med den i løbet af en årrække. Og han gør opmærksom på, at den, der aflægger et kort besøg i en fremmed stat og derefter har sin uforgribelige mening om land og folk, på sin vis kun adskiller sig fra den, der lever hele sit liv i landet, ved, at den første har en langt mindre *sample* at bygge på, end den anden har. Ja, man kan måske filosofere videre og hævde, at den første muligvis har særlige forudsætninger for at udvælge og udnytte den meget begrænsede sample, medens den anden kan have meget små muligheder af denne art, og måske netop kan *tro*, at hans sample er langt bedre, end den i virkeligheden er. Og videre er der eksemplet med blodprøven, lægen tager af sin patient. Det er også *sampling*, og vel en helt sikker og ufejlbarlig *sampling*, for, som professor Cochran siger, vi lægfolk tror og håber, at blod altid er 100 pct. blandet, og hver eneste dråbe fortæller nøjagtig den samme historie som alle andre bloddråber. Men prof. Cochran går altså ikke ind på de *specielle* samplingsproblemer og tekniske fremgangsmåder, som melder sig inden for lægevidenskaben, demografien eller de forskellige erhvervsøkonomiske områder. Han bruger dog eksempler fra snart alle tænkelige felter. Deriblandt er der særlig mange fra den offentlige statistik, som verden over, og i ganske særlig grad i U. S. A.,